

Huvudman

Älvdalens kommun
kommun@alvdalen.se

Beslut

Datum 2025-11-05

Dnr SI 2025:1595

Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Älvdalsskolan i Älvdalens kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 14 maj 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av Älvdalsskolan i Älvdalens kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser om garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, undervisning i svenska som andraspråk, extra studietid, trygghet och studiero samt skolans arbete mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har den 14 maj 2025 beslutat att förelägga Älvdalens kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garantin för tidiga stödinsatser och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, svenska som andraspråk, extra studietid samt skolans arbete mot kränkande behandling.

Älvdalens kommun har den 15 oktober 2025 inkommit med en redovisning av åtgärder som vidtagits med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt beslut tagit ställning till om Älvdalens kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Garantin för tidiga stödinsatser och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 14 maj 2025 förelagt Älvdalens kommun att vidta åtgärder avseende brister rörande garantin för tidiga stödinsatser och särskilt stöd. Av Skolinspektionens utredning framgick att det inte gjorts en särskild bedömning av elevers kunskapsutveckling i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens i de fall det fanns en indikation på att elever inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3. Vidare framgick det att alla lärare inte

anmälde elever som de bedömde kunna vara i behov av särskilt stöd till rektorn.

Älvdalens kommun har inkommit med redovisning av åtgärder som vidtagits med anledning av föreläggandet. I redovisningen uppges det bland annat att specialpedagog och speciallärare deltar vid analyser av elevers resultat inom ramen för skolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser och att extra anpassningar och särskilt stöd kan sättas in för eleverna. Huvudmannen har vidare inkommit med dokumentation över de anmälningar om utredning av särskilt stöd som inkommit under perioden 19 maj till 10 oktober 2025.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,
2. lågstadiet i grundskolan, i anpassade grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3, och
3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 4.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §. (3 kap. 4 § skollagen [2010:800].)

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

1. en särskild bedömning enligt 4 §,
2. planering av stöd som anges i 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och
3. uppföljning enligt 4 b §.

Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4a § skollagen.)

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av de extra anpassningar som getts i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. (3 kap. 4 b § skollagen.)

Av förarbetena framgår att kravet på att en särskild bedömning ska göras om det finns en indikation på att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås, är ett lägre krav än att det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som lägst ska uppnås. Syftet är bland annat att på så sätt fånga upp de mer svårbedömda eleverna. (Prop. 2017/18:195 s. 46.)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet. (3 kap. 5 § skollagen.)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Älvdalens kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller garantin för tidiga stödinsatser och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 14 maj 2025 förelagt Älvdalens kommun att vidta åtgärder avseende brister rörande studiehandledning på modersmålet. Av Skolinspektionens utredning framgick det att det fanns elever som skulle behöva studiehandledning på modersmålet men som inte erbjudits sådan studiehandledning. Ingen av skolans elever fick studiehandledning på modersmålet.

Älvdalens kommun har inkommit med en sammanställning av vilka elever på skolan som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilka språk som behoven avser och hur elevernas behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. Huvudmannen har uppgett att skolan inventerat behov av studiehandledning på modersmålet och att det finns sju elever som har behov av studiehandledning på modersmålet. Samtliga dessa elever uppges få studiehandledning på modersmålet.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Älvdalens kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller studiehandledning på modersmålet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 14 maj 2025 förelagt Älvdalens kommun att vidta åtgärder avseende brister rörande svenska som andraspråk. Av Skolinspektionens utredning framgick det att elever med behov av undervisning i svenska som andraspråk inte undervisats enligt kursplanen för ämnet.

Älvdalens kommun har inkommit med en sammanställning över de elever som får undervisning i svenska som andraspråk samt en redogörelse för hur undervisningen organiseras. Huvudmannen har uppgett att undervisningen sker utifrån kursplanen i ämnet svenska som andraspråk och att rektor beslutat att eleverna ska läsa ämnet. Huvudmannen har vidare bland annat uppgett att läraren i svenska som andraspråk träffar eleverna enskilt eller i grupp 1–4 gånger per vecka och att viss undervisning sker hos läraren i svenska som andraspråk och att andra lektioner ges i klassen.

Rättslig reglering

Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.

Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev (5 kap. 14 § skolförordningen).

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska (5 kap. 15 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Älvdalens kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller svenska som andraspråk. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 14 maj 2025 förelagt Älvdalens kommun att vidta åtgärder avseende brister rörande extra studietid. Av Skolinspektionens utredning framgick det att eleverna i årskurs 4–6 inte erbjöds extra studietid minst två timmar per vecka.

Älvdalens kommun har i redovisning av vidtagna åtgärder uppgett att eleverna i årskurs 4–6 har extra studietid mer än två timmar per vecka. Huvudmannen har bifogat dokumentation och scheman avseende extra studietid.

Rättslig reglering

Eleverna i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. (10 kap. 5a § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Älvdalens kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller extra studietid. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete mot kränkande behandling**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har i beslut den 14 maj 2025 förelagt Älvdalens kommun att vidta åtgärder avseende brister rörande skolans arbete mot kränkande behandling. Av Skolinspektionens utredning framgick det att all personal inte anmält alla uppgifter om kränkande behandling som de fått kännedom om.

Älvdalens kommun har inkommit med redovisning av åtgärder vidtagna med anledning av föreläggandet. Huvudmannen har uppgett bland annat följande. Den 12 augusti 2025 har skolans rektor skickat mejl till samtlig personal med uppdaterad rutin för att anmäla att elev upplever sig kränkt. Vid möte med all personal den 14 augusti 2025 har rektor muntligen gått igenom rutinen. Rektor har följt upp rutinen vid arbetsplatsträffar den 20 augusti 2025 och den 1 september 2025. Huvudmannen har redovisat att det under perioden 19 maj till 10 oktober 2025 inkommit 29 anmälningar om att elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Älvdalens kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller skolans arbete mot kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Johanna Olsson

Beslutsfattare
Signerat av: Johanna Olsson

X Gunilla Granstedt

Föredragande
Signerat av: Gunilla Granstedt